

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I GÖTEBORG**
Avdelning 2

DOM
2018-02-26
Meddelad i
Göteborg

Mål nr
11487-17, 11550-17,
11552-17, 11554-17,
11555-17, 11556-17

1

SÖKANDE

Falkenbergs Städ Aktiebolag, 556285-6699
Holgersgatan 10
311 30 Falkenberg

MOTPART

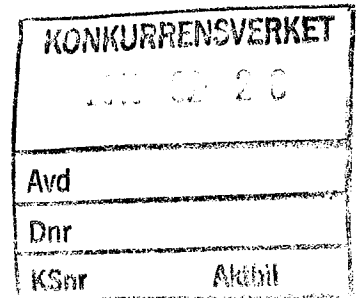
Halmstads Fastighetsaktiebolag, 556041-1786
Box 147
301 04 Halmstad

Ombud:

Advokaten Johan Lidén och bitr. jurist Erik Sjöberg
Front Advokater AB
Kungstorget 2
411 17 Göteborg

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig
upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökningarna.

Dok.Id 520875

Postadress
Box 53197
400 15 Göteborg

Besöksadress
Sten Sturegatan 14

Telefon
031 - 732 70 00
E-post: forvaltningsrattenigoteborg@dom.se
www.forvaltningsrattenigoteborg.domstol.se

Telefax
031 - 711 78 59

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

VAD MÅLET GÄLLER

Halmstads Fastighetsaktiebolag (HFAB) genomför upphandlingar av *inre skötsel (städ)* som ett öppet förfarande avseende sju geografiska områden. Områdena avser självständiga anbudsområden, som prövas och utvärderas separat, och upphandlingarna syftar till ramavtal med en leverantör per anbudsområde. Falkenbergs Städ Aktiebolag har lämnat anbud på sex av sju anbudsområden enligt följande.

- *Del av Andersberg, dnr 2017/0315*
- *Del av Andersberg, Fyllinge, Eldsberg, dnr 2017/0316*
- *Del av Nyhem (Klackrup), dnr 2017/0317*
- *Frennarp, Nissastrand, dnr 2017/0318*
- *Vårhem, dnr 2017/0319*
- *Student, äldre lägenheter, dnr 2017/0320*

Av tilldelningsbeslut av den 4 oktober 2017 framgår att Scandium Service AB har vunnit upphandlingarna gällande samtliga sex anbudsområden.

Det förvaltningsrätten ska pröva är bl.a. om de vinnande anbuden har varit onormalt låga.

YRKANDEN M.M.

Falkenbergs Städ Aktiebolag (bolaget yrkar att de vinnande anbuden från Scandium Service AB (Scandium) ska förkastas då de inte uppfyller ställda krav. Bolaget anför bl.a. följande.

Tilldelningsbesluten är felaktiga då Scandium åsidosätter upphandlingskraven och beräkningsgrunderna enligt förfrågningsunderlagen. Utifrån de priser som redovisats i tilldelningsbesluten anser bolaget att Scandium på

samtliga anbudsområden har åsidosatt förfrågan och valt att inte prissätta de moment som ingår i entreprenaderna. Ifall dessa moment trots allt anses ingå anser bolaget att det ställda kravet på en lägsta debitering på 260 kr per timme inte uppfylls.

Scandium har på samtliga anbudsområden angivit en beräkning som inte baserar sig på gällande kollektivavtal. För avtal som gäller den 1 juni 2017–31 maj 2020 ska enligt uppgörelsen avseende Fastighetsavtal Almega serviceentreprenad 2017–2020 följande gälla. Lönen höjs med 512 kr den 1 juni 2017, med 550 kr den 1 juni 2018 och med 550 kr den 1 juni 2019. Den lägsta utgående månadslönen till arbetstagare fyllda 22 år blir 22 212 kr den 1 juni 2017, 22 762 kr den 1 juni 2018 och 23 312 kr den 1 juni 2019.

När det gäller de åsidosatta momenten som bolaget anser att Scandium valt att inte prissätta förutsätter bolaget att dessa moment ingår i de redovisade timmarna om 2 080 timmar.

I den redovisning bolaget har tagit del av kan det inte se att Scandium har tagit hänsyn till hyra av liftar/mobila plattformar till vissa delar av entreprenaderna, trots att detta är ett måste för att utföra dessa delar av uppdragen.

HFAB anser att ansökningarna ska avslås och anför bl.a. följande.

Upphandlingarna har genomförts i enlighet med upprättade förfrågningsunderlag, LOU och de grundläggande upphandlingsprinciperna. Scandium har lämnat anbud som följer uppställda krav och villkor i förfrågningsunderlagen. Anbudet innehåller inga reservationer eller liknande avvikelser och det finns följaktligen ingen brist i anbudet i denna del.

Av respektive förfrågningsunderlags punkt 1.2.14 framgår att anbudsprissättningen i upphandlingarna består av tre delposter: a) fast pris, b) fasta åpriser och c) fast timkostnad. Av förfrågningsunderlagens punkt 1.5.1 framgår att den inbördes viktningen av dessa moment i anbudsutvärderingen är 70, 17,5 respektive 12,5 procent.

Förfrågningsunderlagen föreskriver enligt punkt 2.1.2 sjätte stycket att anbudsgivaren ska redovisa det genomsnittliga timpris som har legat till grund för det offererade fasta priset. Vidare anges att anbudsgivaren ska förena anbud, som innebär att det genomsnittliga timpriset understiger 260 kr, med en skriftlig förklaring och om en rimlig förklaring ej lämnas riskerar anbudet att förkastas.

Scandium har i samtliga sex anbud angivit att de offererade fasta priserna har beräknats utifrån ett timpris om 240 kr. Även Scandiums offererade pris för delpost c) fast timkostnad är i samtliga anbud 240 kr per timme. Scandium har i samtliga sex anbud lämnat en skriftlig förklaring till sin prissättning enligt anbudets punkt 2.1.2 och 2.1.5 enligt nedan.

Eventuell förklaring till lämnat anbudspris: (Fritextsvar)

Med er hänvisning till nedanstående lagen om offentliga upphandlingar anger vi vår förklaring:

LOU 16 kap §7

Om ett anbud förefaller vara onormalt lågt, ska den upphandlande myndigheten begära att leverantören förklarar det låga priset eller kostnaden. En sådan begäran om förklaring kan gälla

1. om leverantören kan utnyttja särskilt kostnadseffektiva metoder för att fullgöra kontraktet,
2. om leverantören kan utnyttja tekniska lösningar eller ovanligt gynnsamma förhållanden för att fullgöra kontraktet,
3. egenarten hos de varor, tjänster eller byggtreprenader som föreslås av leverantören,
4. hur leverantören avser att fullgöra kontraktet med avseende på tillämpliga miljö-, social- eller arbetsrättsliga skyldigheter,
5. om leverantören kan få statligt stöd, eller
6. skyldigheterna som avses i 17 kap. 6 eller 7 §§.

Vi anser att vårt timpris är ett normalt pris för uppdraget.

Vi påbörjar vår förklaring med punkt 4 och även 6 i LOU 16 kap §7. Utgående månadslön efter genomförd lönerevision för från 2017-09-01 är 21 060 kr. Men vi har räknat upp det till 21 700 kr/månad för 2017 som är över riksgården även efter 1 sep 2017.

Beräkning:

Timpeng: 240 kr/tim. (angivet timpris i anbudet).

Genomsnittligt antal timmar för en heltids tjänst är 2080 timmar/ år

Enligt tabellen på verksamt.se (se nedan tabell) framgår det av uträkningen att en medarbetares lön inkl. lagstadgade avgifter som semester, arbetsgivaravgift, försäkringar och även särskild löneskatt för pension sparande och liknande förmåner kostar 365 212 kr/år. Detta motsvarar 175,58 kr /tim.

Därefter tillkommer kostnader för:

Eventuella Sjukersättning och friskvård 3% motsvarar 5,27 kr/tim.

Utbildningar m.m.3 % motsvarar 5,27kr/tim.

Administration, arbetsledning, kemikalier m.m. 20% motsvarar 35,12 kr/tim.

Totala kostnader per tim. 221,23 kr/ tim.

Bruttomarginalen är 18,76 kr/tim. eller 8%.

Bruttomarginalen är ca 8 % per produktionstimme och år, vilket är betydligt större i jämförelse med vår bransch på 5%. Uppdragets volym gagnar bra marginaler.

Självklart kan det hända oförutsedda kostnader, men då har man en bra marginal att använda.

För extra arbete har vi angivit 240 kr.

Som Auktoriserat serviceföretag. enl. ALMEGA som omprövas varje år tar vårt företag sitt ansvar för sociala, miljö och arbetsrättsliga skyldigheter.

Även i samma kap. punkt.1 och 2 framhävas gällande:

- Våra tekniska lösningar för uppdraget är mycket effektiva. Detta tack vare våra stora satsningar i teknik och arbetsmiljö. Vår snabba tillväxt och låga sjukfrånvaro och kostnader enl. vårt bokslut och försäkringskassans rapport vittnar om vår effektivitet.
- På grund av våra uppdrag i Kristianstad, Växjö m.m. och vårt arbetssätt där våra medarbetare alltid jobbar i team och inte ensamma, är vi ännu effektivare. Det gör att vårt arbete har den efterfrågade kvaliteten som krävs av kunden.
- Våra medarbetare är bosatta på orten, vilket gör att vi inte har stora kostnader för transporttiden.
- Inköpskanal och stora engångsinköp av material gör att vi är mycket kostnadseffektiva även i detta sammanhang.
- Vår administration är inte stor, vilket gör att beslutsleden är korta och kostnadseffektiva.

Därför kan vi erbjuda våra kunder ett sunt och rättvist pris, med hänsyn taget till uppdragets beskaffenhet och art.

Bifogar en kopia (se nedan) som är sammanställd av arbetsförmedlingen, bolagsverket, skatteverket och flera myndighetsaktörers information.
www.verksamhet.se

Samlad service och information från flera myndigheter på samma plats. Allt för att göra det enklare för dig som driver eller vill starta företag.
Hem > E-tjänster > Räkna ut > Räkna ut vad en anställd kostar
Räkna ut vad en anställd kostar

Lönekostnader

Lön	238700 kr
Semesterlön	28644 kr
Arbetsgivaravgifter	83999 kr
Total lön och skatt	351343 kr
Genomsnittlig månadskostnad	29279 kr

Försäkringskostnader

Försäkringskostnad	13367 kr
Särskild löneskatt	501 kr
Totalt försäkringar och löneskatt	13868 kr
Genomsnittlig försäkringskostnad per månad	1156 kr
Totala uppskattade kostnader inkl. försäkringar	365212 kr

Ansvarig: Tillväxtverket

- Skatteverket
- Bolagsverket
- Arbetsförmedlingen

Angående bolagets påstående om att Scandiums lämnade förklaringar inte baserar sig på gällande kollektivavtal bör framhållas att förfrågningsunderlagen inte uppställer några krav på kollektivavtal eller kollektivavtalsbaserade villkor om lönenivåer. När det gäller den lönekostnad som Scandium har angivit i sina anbudsprisförklaringar har HFAB ingen anledning att ifrågasätta att uppgifterna är korrekta och i överrensstämmelse med eventuellt kollektivavtal som Scandium tillämpar. Dessutom bör det framhållas att det skulle kunna finnas flera olika kollektivavtal på det område som upphandlingarna avser och att villkoren i respektive avtal kan skilja sig åt. Det är därför inte självklart att Scandium tillämpar det kollektivavtal som bolaget omnämner. Bolagets anförande om lönenivåer visar följaktligen inte

att Scandiums anbudsprisförklaringar har sådana väsentliga brister att HFAB skulle ha möjlighet att underkänna förklaringarna eller att ha en sådan skyldighet. De lämnade förklaringarna – som är detaljerade och bl.a. innehåller utförliga kostnadsberäkningar – framstår sammantaget som rimliga och trovärdiga. Scandium har angivit att man har en bruttomarginal om ca 8 procent, vilket gör att man har ett visst utrymme att nå kostnads- täckning i uppdraget även för det fall faktiska kostnader skulle komma att överstiga den egna kostnadskalkylen. Mot ovan bakgrund och med beaktat att förklaringarna synes vara väl förankrade i affärsmässiga överväganden saknas skäl att ifrågasätta dem. HFAB måste i stället, för att följa LOU, godta förklaringarna som rimliga och tillfredställande (jfr bl.a. HFD 2016 ref. 3 I-II).

Vad gäller påståendet om att Scandiums anbud inte omfattar samtliga moment i upphandlingarna har bolaget gjort gällande att Scandium inte har tagit höjd för vissa kostnader vid beräkningar av anbudspriser, bl.a. kostnader för liftar/mobila plattformar. Leverantörerna har i upphandlingarna en stor frihet vad gäller de närmare metoder som ska användas för att nå avtalat resultat. De resultat som ska uppnås genom uppdragen framgår bl.a. av förfrågningsunderlagets punkt 1.3.2 femte stycket. Det finns inget krav i upphandlingarna om att entreprenaden ska genomföras med användande av lift/mobil plattform. I vilken utsträckning en leverantör behöver använda sådan utrustning är en metodfråga där det kan finnas alternativa tekniska lösningar. Mot denna bakgrund har bolaget inte heller i denna del visat att Scandiums anbudsprisförklaringar har sådana väsentliga brister att HFAB skulle ha möjlighet eller skyldighet att underkänna förklaringarna.

I skadehänseende har bolaget lämnat det näst bästa anbudet för tre av anbudsområdena, men bara det tredje bästa anbudet för övriga områden.

SKÅLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet (4 kap. 1 § LOU).

I 16 kap. 7 § LOU anges att om ett anbud förefaller vara onormalt lågt, ska den upphandlande myndigheten begära att leverantören förklarar det låga priset eller kostnaden. Myndigheten ska förkasta anbudet om leverantören inte på ett tillfredsställande sätt har förklarat det låga priset eller kostnaden eller om den finner att det onormalt låga priset beror på att anbudet inte stämmer överens med tillämpliga miljö-, social- eller arbetsrättsliga skyldigheter.

Av 20 kap. 4 § LOU framgår att efter ansökan av en leverantör som anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada får allmän förvaltningsdomstol överpröva en upphandling.

Av 20 kap. 6 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande bestämmelserna i 4 kap. 1 § LOU eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrättens bedömning

Frågan i målet är om HFAB:s åtgärd att anta Scandiums anbud strider mot bl.a. likabehandlingsprincipen och om åtgärden har medfört att det sökande bolaget kan komma att lida skada på så sätt att det går miste om kontrakt.

Skaderekvisitet

Högsta förvaltningsdomstolen har i HFD 2013 ref. 53 uttalat att det för ingripande av domstolen krävs att det sökande bolaget konkretiserar på vilket sätt påstådda brister har medfört att bolaget har lidit eller kunnat komma att lida skada.

Bolaget har placerat sig på andra plats i utvärderingen gällande upphandlingarna av anbudsområdena *Del av Andersberg, dnr 2017/0315, Del av Andersberg, Fyllinge, Eldsberg, dnr 2017/0316* samt *Student, äldre lägenheter, dnr 2017/0320*. Bolaget får därmed gällande dessa tre upphandlingar anses ha lidit eller riskerat att lida skada av att Scandium inte uppfyller samtliga obligatoriska krav.

För anbudsområdena *Del av Nyhem (Klackarup), dnr 2017/0317, Frennarp, Nissastrand, dnr 2017/0318* samt *Vårhem, dnr 2017/0319* har bolaget placerat sig på tredje plats i utvärderingen. Mot bakgrund av att bolaget gällande dessa tre upphandlingar inte har visat på vilket sätt det lidit eller riskerat att lida skada till följd av anbudsutvärderingarna saknas det skäl för förvaltningsrätten att ingripa mot upphandlingarna. Ansökningarna om överprövning gällande upphandlingarna av anbudsområdena *Del av Nyhem (Klackarup), dnr 2017/0317, Frennarp, Nissastrand, dnr 2017/0318* samt *Vårhem, dnr 2017/0319* ska därför avslås.

Uppfyllelse av kraven gällande prissättning

Bolaget har anfört att Scandium har åsidosatt kraven i förfrågningsunderlagen och valt att inte prissätta de moment som ingår i entreprenaderna. Det sätt bolaget konkretiserar detta påstående är genom anförandet att Scandium inte har tagit hänsyn till hyra av liftar/mobila plattformar, vilket enligt bolaget är ett måste för att utföra delar av uppdragen. För förvaltningsrätten att ta ställning till är därmed om Scandium inte uppfyllt obligatoriska krav gällande prissättning avseende liftar/mobila plattformar.

Av förfrågningsunderlagen framgår av avsnitt 1.2.14 Ersättningsform att det i entreprenadsumman ska ingå bl.a. liftar. Vidare i avsnittet framgår att det i de fasta à-priserna respektive i de fasta à-priserna per timme ska ingå ”samtliga kostnader” och att ”endast mervärdesskatt får tillkomma”.

Förvaltningsrättens bedömning blir enligt följande. Bolaget har inte konkretiserat på vilket sätt Scandiums anbud inte uppfyller obligatoriska krav gällande prissättningen, t.ex. genom förekomst av reservationer eller genom icke komplett ifyllda priser i anbudena eller liknande. Bolaget har därför inte lyckats visa på vilket sätt Scandiums anbud inte uppfyller ställda krav i detta hänseende.

Onormalt låga anbud

I mål om överprövning av en upphandling gäller som huvudprincip att den part som påstår att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange grunderna för sin talan. Domstolens prövning bör begränsas till de grunder som parten åberopar (se RÅ 2009 ref. 69). De grunder bolaget har anfört är att Scandium genom sitt offererade timpris om 240 kr inte uppfyller kravet i upphandlingarna på en minimidebitering om 260 kr per timme och att

beräkningen av timpriset inte grundar sig på gällande kollektivavtal. Förvaltningsrätten kommer därför endast att kunna pröva dessa anförda grunder och omständigheter gällande frågan om onormalt låga anbud.

I avsnitt 2.1.2 Fast pris i förfrågningsunderlagen anges att anbudsgivaren i anbudet ska ange det genomsnittliga timpris som denne lagt till grund för sin beräkning av det fasta priset. Om timpriset understiger 260 kr ska anbudsgivaren, enligt avsnitt 1.2.15 Orimligt lågt pris, tillsammans med anbudet ge in en skriftlig förklaring och om denna förklaring inte kan anses rimlig kan anbudet komma att förkastas. Något ytterligare krav innebärande att timpriserna ska baseras på kollektivavtalsnivåer eller liknande återfinns däremot inte, såsom bolaget har anført. För förvaltningsrätten att pröva är därmed om Scandiums offererade timpris om 240 kr kan anses som onormalt lågt utifrån LOU:s regler om onormalt låga anbud.

Scandium har i sina anbud angivit förklaringar till sitt låga timpris. Scandium har då redovisat kalkyler i syfte att visa att dess prissättning inte kommer att resultera i någon förlust samt att kostnaderna kan hållas nere genom bl.a. effektiva tekniska lösningar, låg sjukfrånvaro, teamarbete, korta transporttider samt låga administrationskostnader.

Någon definition av begreppet onormalt låga anbud finns varken i LOU eller i direktivet. Det ankommer således på den upphandlande myndigheten att i varje enskilt fall bedöma denna fråga inom det handlingsutrymme som reglernas utformning ger (jfr HFD 2016 ref 3 samt prop. 2015/16:195 s. 1114-1115). Den upphandlande myndigheten har en stor frihet att avgöra om en anbudsgivares förklaringar till sitt anbud ska anses tillräckliga för att anbudet ska utvärderas eller trots förklaringarna ska förkastas. I 16 kap. 7 § LOU ges en lista med exempel på förklaringar som kan motivera att ett anbud inte ska förkastas trots ett lågt anbudspris. Dock är denna lista inte

uttömmande och således kan andra förklaringar utgöra skäl till att inte anbudet ska förkastas.

Ett anbud med mycket lågt pris eller avvikande lågt pris är inte detsamma som ett onormalt lågt pris i LOU:s mening. Det krävs förutom att anbudspriset som sådant är mycket lågt att det dessutom inte kan betraktas som seriöst menat. Det är tillåtet för anbudsgivare att pressa sina vinstmarginaler – eller till och med gå med förlust – som ett led i en medveten strategi för att vinna marknadsandelar (jfr HFD 2016 ref. 3 och Kammarrättens i Jönköping dom den 6 juli 2016 i mål nr 704-15). Detta utgör således inte grund för att förkasta anbud. Prövningen av om ett anbud får förkastas såsom ”onormalt lågt”, torde många gånger göras utifrån en prognos avseende risken för att anbudsgivaren inte kan eller inte vill leverera enligt villkoren i upphandlingen (jfr EU-domstolens dom i de förenade målen C-147/06 och C-148/06, SECAP och Santorso, Konkurrensverkets rapport 2013:6 *Osund konkurrens i offentlig upphandling*, s. 60 ff och Konkurrensverkets yttrande den 4 mars 2013 i Förvaltningsrättens i Göteborg mål 13295-12 m.fl., dnr 83/2013).

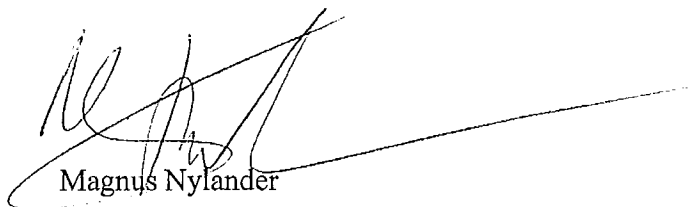
Vid en bedömning av huruvida en anbudsgivares kalkyler inför en anbudsgivning ger stöd för att anbudet ska betraktas som icke seriöst, är det varken nödvändigt eller lämpligt att domstolen ger sig in på en självständig, mera ingående företagsekonomisk analys av de presenterade kalkylerna. Det bör i stället ankomma på den upphandlande myndigheten att peka på sådana konkreta och uppenbara brister i kalkylerna, vilket medför att anbudet inte kan betraktas som seriöst menat (se Kammarrättens i Jönköping avgörande den 6 juli 2015 i mål nr 704-15).

Vid bedömningen av vad som är ett ”normalt” anbud ska vidare stor försiktighet gälla för jämförelse mot andra anbud i upphandlingen. Detta gäller

särskilt för branscher som präglas av stark tidspress och med inslag av osund konkurrens. Timpriser mellan liknande tjänster i olika upphandlingar kan inte jämföras om det finns skillnader i vilka kostnader eller utlägg som leverantören får debitera enligt villkoren i de olika avtalen när tjänsten utförs (se Kammarrättens i Göteborg avgörande den 18 oktober 2013 i mål nr 2598-2601-13).

De av Scandium presenterade kalkylerna innehåller inte några uppenbart felaktiga antaganden om upphandlingarna, vilket ger anledning att misstänka att Scandium har missförstått förutsättningarna för anbudsgivningen. Enligt förvaltningsrättens mening kan Scandiums förklaringar inte heller anses som allmänt hållna utan måste bedömas som objektivt godtagbara. Scandium har därmed visat att deras anbud är allvarligt menade (jfr EU-domstolens dom i mål C-599/10 SAG ELV m.fl. samt Kammarrättens i Jönköping avgörande den 29 oktober 2014 i mål nr 1325-14). Bolaget har anfört att Scandiums lämnade priser inte baserar sig på gällande kollektivavtal men har inte anfört eller visat att Scandiums anbud inte är seriöst menade, t.ex. i betydelsen av bristande leveransvilja eller liknande. Bolagets ansökningar ska därför med anledning av detta samt det ovan anförda avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1 B LOU)

Magnus Nylander
Rådman

Föredragande i målet har varit föredragande juristen Emelie Lindh.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Göteborg. Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten. Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

